

Beschouwingen over de ontwikkeling van het Technisch Onderwijs, o.m.
te Oostende en in West-Vlaanderen

Door historici en pedagogen is tot nog toe opvallend weinig aandacht besteed aan de ontwikkeling van ons technisch onderwijs. Niet alleen missen we op dit gebied algemene overzichten en regionale studies, we zijn ook zeer gebrekkig geïnformeerd over de relatie maatschappij-technisch onderwijs. Er mag toch immers verondersteld worden, dat sociaal-economische omstandigheden en typisch professionele behoeften geleid hebben tot de organisatie van diverse vormen van technisch onderwijs in ons land. Op tal van vragen i.v.m. doelstellingen en resultaten van dat technisch onderwijs is nog steeds geen afdoend antwoord gegeven. In het midden van de negentiende eeuw telde België vijf nijverheidsscholen. Ze kunnen beschouwd worden als de voorlopers van het huidige technisch onderwijs. Hun aantal steeg weldra tot 22, niet alleen wegens de economische expansie in die periode, maar ook door de steun die toen van staatswege werd verleend aan lokale initiatieven bij de oprichting en organisatie van nijverheidsscholen. Zo kwamen in West-Vlaanderen liefst 5 instellingen tot stand, namelijk in Brugge (1853), Ieper (1865), Kortrijk (1866), Oostende (1867) en Veurne (1869). Kenmerkend voor die Westvlaamse scholen was, dat ze alle gegroeid waren uit of verbonden waren met een stedelijke academie. Na de eerste wereldtentoonstelling (Londen, 1851) was inderdaad een beweging op gang gekomen met het doel de kunst te oriënteren op de nijverheid. In de meeste academies werd deze trend gevolgd: het onderwijs in de toegepaste kunsten kreeg er uitbreiding en nieuwe vakken als lijntekenen, meetkundig tekenen en perspectieftekeningen werden in het programma opgenomen. Zo ontstonden geleidelijk nieuwe afdelingen, die tenslotte als nijverheidsscholen hun eigen weg gingen. Om tot een nijverheidsschool (waar de lessen 's avonds en 's zondags gegeven werden) te worden toegelaten, moest men tenminste 12 jaar oud zijn (in sommige gevallen: 14 jaar) en moest men kunnen lezen, schrijven en rekenen. Het aantal getuigschriften dat kon uitgereikt worden, was bijzonder laag, concludeert Prof. Karel De Clerck in een artikel verschenen in "Wetenschappelijke Tijdingen" (1979, nr. 4), waaruit alle gegevens voor dit artikeltje geput werden. "Een paar cijfers mogen dat aantonen. In 1875 waren er in ons land 31 nijverheidsscholen met in totaal 7 559 leerlingen; slechts 103 daarvan behaalden in dat jaar een getuigschrift. In 1884 waren er 32 scholen met 9 648 leerlingen en slechts 337 kregen toen een getuigschrift in handen!". Over "125 jaar Stedelijke Nijverheidsschool" te Brugge verscheen in 1979 een voortreffelijk boek. De geschiedenis van de Oostendse nijverheidsschool moet nog geschreven worden, in boekvorm of als tijdschriftbijdrage. Wellicht een boeiend thema voor een bevoegd lokaal vorser?

E. SMISSAERT

Werkstaking der meiden te Oostende

Donderdagavond werd de kokkin van een hotel berispt omdat zij te veel aan den bottel gezeten had. De meiden trokken partij voor haar en lieten het werk steken. Zij verlieten het hotel en bleven op het voorland staan zingen en schreeuwen bij zoo ver dat de politie moest tusschenkomen om ze uit een te drijven. Men kan denken hoe de toegestroomde menigte zich vermaakte met die werkstaking fin de siècle.

(Een hoekvullingske opgetekend uit: "De Veurnaar" van 4 september 1901)

A. DAWYNDT

TEKSTOVERNAMES UIT DE PLATE STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE